Ügyiratszám: 1979/K/2007-3

(…) jegyző úr részére

Tisztelt Jegyző Úr!

A fenti számon nyilvántartott konzultációs beadványában arról kérte állásfoglalásomat, hogy az APEH gyakorlatához hasonlóan helyi szinten is lehet-e valamilyen adattartalommal negatív vagy pozitív adóslistát készíteni és azt a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozni.

A beadványával kapcsolatban az állásfoglalásom a következő. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban Avtv.) 2. § 1. pontja alapján személyes adat: *bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt – közvetlenül vagy közvetve – név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.*

Az Avtv. 3. § (1) bekezdése szerint: *személyes adat akkor kezelhető, ha*

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

Az Avtv. 3. §-ának (4) bekezdése szerint törvény közérdekből – az adatok körének kifejezett megjelölésével – elrendelheti a személyes adat nyilvánosságra hozatalát. Minden egyéb esetben a nyilvánosságra hozatalhoz az érintett hozzájárulása, különleges adat esetében írásbeli hozzájárulása szükséges. Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg.

A fenti törvényhelyek alapján tehát személyes adatok (például az adófizetési kötelezettséget nem teljesítő érintettek neve, lakcíme és az adóhátralék esedékessége, mértéke vagy egyéb adatok) csak akkor hozhatóak nyilvánosságra, ha azt közérdekből, törvény rendeli el.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 10. § (1) bekezdése állapítja meg az adóhatóságok körét, melyek az alábbiak:

a) az állami adóhatóság,

b) a vámhatóság,

c) az önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: önkormányzati adóhatóság),

E § (2) bekezdése alapján az *adóhatóság* feladatkörében nyilvántartja az adózókat és azokat az adózónak nem minősülő személyeket, akiknek, amelyeknek jogát, kötelezettségét e törvény vagy adót, költségvetési támogatást megállapító törvény írja elő, az adót, a költségvetési támogatást, adó-visszatérítést, adó-visszaigénylést – ha törvény előírja – megállapítja, az adót, az adók módjára behajtandó köztartozást beszedi, végrehajtja, az adókötelezettségek teljesítését ellenőrzi, a költségvetési támogatást, az adó-visszaigénylést, az adó-visszatérítést kiutalja, és vezeti az adózók adószámláját.

Az Art. 53. §-ának az (1)-(3) bekezdése alapján: (1) *adótitok*: az adózást érintő tény, adat, körülmény, határozat, végzés, igazolás vagy más irat.

(2) Az adóhatóság alkalmazottja, volt alkalmazottja, az ellenőrzésbe vagy az eljárásba bevont szakértő és minden más személy, akinek az adatszolgáltatás, -nyilvántartás, -feldolgozás, az ellenőrzés, az adó-megállapítás, az adó és adóelőleg-levonás, adóbeszedés, adóvégrehajtás, illetve statisztikai célú felhasználás során feladataival összefüggésben *adótitok vagy más titok* jut a tudomására, *köteles* azt megőrizni. *Az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden irat, adat, tény, körülmény tekintetében titoktartási kötelezettség terheli.*

(3) A (2) bekezdésben megjelölt személy megsérti a titoktartási kötelezettséget, ha az adózás vagy bírósági eljárás során megismert adótitkot vagy más titkot alapos ok nélkül illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszi, felhasználja vagy közzéteszi.

Az Art. 55. §-a alapján: (1) ha az adózó adózásával összefüggésben olyan valótlan tényt, adatot vagy valós tényt, adatot megtévesztő módon tett közzé, amely alkalmas arra, hogy az államigazgatás munkájába vetett bizalmat megingassa, az adóhatóság jogosult ennek nyilvánosság előtt történő cáfolatára.

(2) Az (1) bekezdés szerinti cáfolat közzétételét a felettes szerv véleményének ismeretében az adópolitikáért felelős miniszter engedélyezi. A döntés előtt az érintettet tájékoztatni kell.

E § (3) bekezdése alapján az adóhatóság (tehát az önkormányzati adóhatóság is) – a negyedévet követő 30 napon belül – közzéteszi azoknak az adózóknak a nevét (elnevezését), lakóhelyét, székhelyét, telephelyét, a megállapított adóhiány és jogkövetkezmény összegét, akiknek (amelyeknek) *a terhére az előző negyedév során jogerőre emelkedett határozatban magánszemélyek esetében 10 millió, más adózók esetében 100 millió forintot meghaladó összegű adóhiányt állapított meg, feltéve, hogy az erről szóló határozatban előírt fizetési kötelezettségüknek a határozatban megállapított határidőben nem tettek eleget. E bekezdés alkalmazásában nem tekinthető jogerősnek az adóhatóság határozata, ha a bírósági felülvizsgálat megindítására nyitva álló határidő még nem telt el, illetőleg az adózó által kezdeményezett, a határozat felülvizsgálatára irányuló bírósági eljárás jogerősen nem zárult le.*

A fenti rendelkezések alapján tehát az adóhatóság által kezelt személyes adatok egyúttal adótitkot is képeznek és nem csak a természetes személy adózók, de más adózók adótitoknak minősülő adatát is csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén jogosult az önkormányzati adóhatóság (a jegyző) nyilvánosságra hozni. Pozitív adóslistát természetes személyek esetében elvileg csak a személyes adataik és adótitkaik kezeléséhez is megadott hozzájárulásuk alapján lehetne készíteni és nyilvánosságra hozni. Azonban egy ilyen lista összeállítására és közzétételére – amely szintén adatkezelésnek minősül – nincs semmilyen törvényes jogalapja a jegyzőnek, mivel számára ilyen jogot, vagy kötelezettséget egyetlen jogszabály sem határoz meg, ezért (törvény felhatalmazásának hiányában) még az érintettek hozzájárulásával sem kezelhet ilyen célból adótitoknak is minősülő személyes adatokat.

Országgyűlési biztosként csak javasolni tudom, hogy a helyi adózási morált az Art. VII. és VIII. fejezetében foglalt eljárási hatáskörök szigorúbb és következetesebb alkalmazásával állítsák helyre. A személyes adatok védelmével, valamint a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos beadványával a jövőben is forduljon hozzám bizalommal.

Budapest, 2007. október 25.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila